

“Domeniul învățământului superior european ”

Declarație comună a Miniștrilor Educației din Europa

Convenită la Bologna, 19 iunie 1999

(Declarația de la Bologna a fost semnată de către miniștrii educației din 29 de țări europene cu ocazia CRE/ Conferința Confederației Rectorilor din Uniunea Europeană, care a avut loc la Bologna, 18-19 iunie 1999)

Procesul european, mulțumită extraordinarelor realizări din ultimii câțiva ani, a devenit o realitate concretă și relevantă în creștere pentru Uniune și cetățenii săi. Lărgind aceste prospecte împreună, prin adâncirea relațiilor cu celelalte țări europene, oferă o și mai mare dimensiune acestei realități. Între timp, asistăm la o dezvoltare și o creștere a conștientizării în mare parte a lumii politice și academice și se manifestă nevoia publică de a stabili o Europă mai completă și în continuă căutare, care se axează în special pe construirea și consolidarea dimensiunilor sale intelectuale, culturale, sociale, științifice și tehnologice.

O Europă a cunoașterii este acum unanim recunoscută drept un factor de neînlocuit pentru dezvoltarea socială și umană și drept o componentă indispensabilă pentru consolidarea și îmbogățirea calității de a fi cetățean al Europei, capabilă de a oferi cetățenilor săi competențele necesare pentru a face față provocărilor noului mileniu, împreună cu conștientizarea ideii de a împărți valorile și de a aparține unui spațiu social și cultural comun.

Importanța educației și a cooperării educaționale în dezvoltarea și consolidarea societăților stabile, democratice și pacifiste este universal recunoscută, cu atât mai mult din punct de vedere al situației din sud-estul Europei.

Declarația de la Sorbona, din 25 mai 1998, care a fost dominată de aceste considerații, pune în prim plan rolul central al universităților în dezvoltarea dimensiunilor culturale europene. Se pune accent pe crearea unei arii, a unui spațiu european pentru învățământul superior, ca un mod cheie de a promova mobilitatea cetățenilor și posibilitatea lor de a se angaja și de a lucra oriunde pe continent, asigurându-i astfel și dezvoltarea.

Mai multe țări europene au acceptat invitația de a se implica ele însele în atingerea obiectivelor stabilite în declarație, prin semnarea acesteia sau prin exprimarea acordului lor de principiu. Direcțiile luate de către diverse reforme în ceea ce privește învățământul superior, lansate în același timp în Europa, au dovedit hotărârea multor guverne de a acționa.

Instituțiile europene de învățământ superior, din perspectiva lor, au acceptat provocarea de a juca un rol important în construirea spațiului european de învățământ superior, ca și în aplicarea principiilor stipulate în Bologna Magna Charta Universitatum, din 1988. Acest lucru este de maximă importanță, dat fiind faptul că independența și autonomia universităților asigură adaptarea continuă a învățământului superior și a sistemelor de cercetare la nevoile în schimbare, la cerințele societății și la progresele științifice.

Cursul a fost pus în direcția corectă și cu scopuri importante. Asigurarea unei mai bune compatibilități și a unei comparabilități a sistemelor de învățământ superior este foarte clar că necesită o preocupare continuă pentru a fi realizate în totalitate. Trebuie să sprijinim acest lucru prin promovarea de măsuri concrete, prin realizarea unor pași concreți, tangibili, înainte. Întâlnirea din 18 iunie a necesitat participarea experților din partea autorităților, cât și a celor din școli, din toate țările, care ne vor oferi sugestii foarte folositoare pentru inițiativele care trebuie luate.

Trebuie să avem în vedere mai ales obiectivul de a crește competitivitatea internațională a sistemelor europene de învățământ superior. Vitalitatea și eficiența oricărei civilizații poate fi măsurată prin modul în care cultura sa atrage alte țări. Trebuie să ne asigurăm că sistemul european de învățământ superior acumulează un grad de atracție pe plan mondial egal cu tradițiile noastre extraordinare, culturale și științifice.

În timp ce ne afirmăm suportul în ceea ce privește principiile generale stipulate în declarația de la Sorbona, ne angajăm și în coordonarea politicilor noastre pentru a atinge în cel mai scurt timp, sau în orice caz în prima decadă a noului mileniu, următoarele obiective, pe care le considerăm a fi de importanță primară și capitală, în vederea stabilirii spațiului european de învățământ superior și în vederea promovării sistemului european de învățământ superior peste tot în lume:

- Adoptarea unui sistem de diplome ușor de comparat și de, de asemenea, de recunoscut, prin implementarea ideii de completare a diplomei, în vederea promovării puterii de angajare a cetățenilor Europei și competitivității internaționale a sistemului educațional superior european.
- Adoptarea unui sistem bazat în mod esențial pe două cicluri, de subabsolvire și de absolvire. Accesul la al doilea ciclu va necesita completarea cu succes a studiilor din primul ciclu, care ar putea dura cel puțin trei ani. Diploma primită după absolvirea primului ciclu va fi, de asemenea, relevantă pentru piața de muncă europeană ca un nivel anumit de calificare. Al doilea ciclu ar trebui să ducă spre diploma de master și/sau de doctor, așa cum se întâmplă în multe țări ale Europei.
- Stabilirea unui sistem de credite – la fel ca sistemul ECTS – ca o manieră oportună de a promova ideea de mobilitate a studenților peste tot în lume. Creditele ar putea fi obținute și în contexte care nu implică învățământ superior, care include învățarea pe tot parcursul vieții, ceea ce duce la recunoașterea lor de către universitățile în cauză.
- Promovarea mobilității prin depășirea obstacolelor către exercițiul efectiv al circulației libere, punându-se în special accent pe:
  - Pentru studenții, accesul la studii și la oportunități de formare și serviciile legate de acestea;
  - Pentru profesori, cercetători și personalul administrativ, recunoașterea și valorificarea perioadelor petrecute în concursul european, prin cercetare, predare și formare, fără a fi prejudiciate drepturile lor statutare.
- Promovarea cooperării europene în asigurarea calității unei viziuni legate de ideea de a dezvolta criterii și metodologii comparabile
- Promovarea dimensiunilor necesare europene legate de învățământul superior, mai ales în ceea ce privește dezvoltarea curriculară, cooperarea inter-instituțională, schemele de mobilitate și programele integrate de studiu, formare și cercetare.

Prin prezenta declarație, ne angajăm să îndeplinim aceste obiective – printr-un cadru adecvat competențelor noastre instituționale și respectând în mod cert diversitatea culturală,

lingvistică, a sistemelor naționale de educație și a autonomiei universitare – pentru a consolida un spațiu european al învățământului superior. Până la acel punct, la final, vom aplica diverse moduri de cooperare inter-guvernamentală, împreună cu acele organizații europene non-guvernamentale care au competență în învățământul superior. Ne așteptăm ca universitățile să răspundă din nou prompt și în mod pozitiv și să contribuie în mod activ la succesul inițiativei noastre.

Având convingerea că stabilirea unei arii, a unui spațiu european de învățământ superior necesită sprijin și suport constant, supraveghere și adaptare continuă la nevoile în permanentă schimbare, noi ne decidem să ne întâlnim din nou după doi ani, în vederea evaluării progreselor făcute și pentru a stabili următorii pași care trebuie făcuți.

Caspar Einem, Ministrul Științei și Transporturilor – Austria

Gerard Schmit, Directorul General al Comunității Franceze, Ministrul Educației Superioare și Cercetării – Belgia

Jan Ade, Director General, Ministrul Comunității Flamande, Departamentul Educației – Belgia

Anna Maria Totomanova, Vice – Ministrul Educației și Științei – Bulgaria

Eduard Zeman – Ministrul Educației, Tineretului și Sportului – Republica Cehă

Margrethe Vestanger, Ministrul Educației – Danemarca

Tonis Lukas, Ministrul Educației – Estonia

Maija Rask, Ministrul Educației și Științei – Finlanda

Claude Allegre, Ministrul Educației Naționale, Cercetării și Tehnologiei – Franța

Wolf- Michael Catenhusen, Secretar de Stat Parlamentar, Ministrul Federal al Educației și Cercetării – Germania

Ute Erdsiek- Rave, Ministrul Educației, Științei, Cercetării și Culturii a districtului Schleswig-Holstein

Gherassimos Arsenis, Ministrul Educației Publice și al Problemelor Religioase – Grecia

Adam Kiss, Secretar de Stat Adjunct pentru Educație Superioară și Știință – Ungaria

Gudridur Siguardadottir, Secretar General, Ministrul Educației, Științei și Culturii – Islanda

Pat Dawling, Ofițer Principal, Ministrul Educației și Științei – Irlanda

Ortensio Zechino, Ministrul Universității și Cercetării Științifice și Tehnologice – Italia

Tatjana Koke, Ministru de Stat al Educației Superioare și al Științei – Letonia

Kornelijus Platelis, Ministrul Educației și Științei – Lituania

Erna Hennicot- Schoepges, Ministrul Educației Naționale și al Formării Vocaționale –
Luxembourg

Louis Galea, Ministrul Educației – Malta

Loek Hermans, Ministrul Educației, Culturii și Științei – Olanda

Jon Lilletun, Ministrul Educației, Cercetării și al Problemelor Religioase – Norvegia

Wilibald Winkler, Subsecretar de Stat al Educației Naționale – Polonia

Eduardo Marcal Grilo, Ministrul Educației – Portugalia

Andrei Marga, Ministrul Educației Naționale – Romania

Milan Ftacnik, Ministrul Educației – Republica Slovacia

Pavel Zgaga, Secretar de Stat pentru Educație Națională – Slovenia

D. Jorge Fernandez Diaz, Secretar de Stat pentru Educație, Universități, Cercetare și
Dezvoltare – Spania

Agneta Bladh, Secretar de Stat pentru Educație și Știință – Suedia

Charles Kleiber, Secretar de Stat pentru Educație și Cercetare – Confederația Elvețiană

Baroneasa Tessa Blackstone de Stoke Newington, Ministru de Stat pentru Educație și
Angajare- Regatul Unit al Marii Britanii

Traducerea: Ilinca Paraschiv

Traducere autorizata de SEE ECN